

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : D4/1/O.G.-02-2 (Muafiyet)

Karar Sayısı : 02-36/392-162

Karar Tarihi : 6.6.2002

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. M. Tamer MÜFTÜOĞLU

Üyeler : Dr. Kemal EROL, İsmet CANTÜRK, Nejdet KARACEHENNEM, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Kubilay ATASAYAR, Murat GENCER, Mustafa PARLAK

B- RAPORTÖRLER: Oğuzkan GÜZEL, Metin HASSU, Uygur GAZİOĞLU

C- BAŞVURUDA BULUNAN: Temsa Termo Mekanik Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Temsilcisi: Av. Mustafa HAKKANİ

Temsa A.Ş. Mersin Yolu Üzeri Adana

D- TARAFLAR: - Temsa Termo Mekanik Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Ankara Asfaltı Yakacık Yanyol Üzeri No:25

81450 Kartal/İstanbul

- Akkaya Otomotiv Pazarlama A.Ş.

Trabzon Yolu 11. Km. Kerimbey Mevkii

Kutlukent/Samsun

E- DOSYA KONUSU: Temsa Termo Mekanik Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Temsa) ile Akkaya Otomotiv Pazarlama A.Ş. (Akkaya) arasında akdedilen "İşletmeci Sözleşmesi"ne muafiyet tanınması talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 29.8.2000 tarih, 3658 sayı ile giren başvuru üzerine düzenlenen 3.4.2002 tarih, D4/1/O.G.-02/2 sayılı Muafiyet Ön İnceleme Raporu 11.4.2002 tarih, REK.08.00.00/24 sayılı Başkanlık önergesi ile 02-27 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş, ilgili Daire ve Hukuk Müşavirliği'nce ek inceleme yapılmasına karar verilmiştir. Başvuru konusu, ek incelemeyi takiben, Kurul'un 02-36 sayılı toplantısında karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; bildirim konusu sözleşmenin, belirtilen değişikliklerin yapılması halinde 1998/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Dağıtım ve Servis Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin uygulanmasından muaf tutulması gerektiği ifade edilmektedir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Başvuru dilekçesinde, 1998/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Dağıtım ve Servis Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ne uygun olarak hazırlandığı ifade edilen "İşletmeci Sözleşmesi"nin anılan Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden

yararlanabileceğinin belirtilmesi veya anılan sözleşmeye bireysel muafiyet tanınması talep edilmektedir.

Sözleşme ile Temsa satış, servis, yedek parça deposu ve idari bölümlerden müteşekkil gayrimenkulünü demirbaşlarıyla birlikte, belli bir bedel karşılığında ve mülkiyeti Temsa'da kalmak kaydıyla işletilmek üzere Akkaya'ya devretmektedir.

Bu çerçevede, anılan işletme için geçerli olmak üzere, Temsa otomotiv grubunun üretim ve/veya pazarlamasını yaptığı kara nakil vasıtalarının yedek parçalarının sağlanması, dağıtımı ve servis hizmetlerinin yürütülmesi ile yine Temsa'nın üretim ve pazarlamasını yaptığı kara nakil vasıtalarından otobüs hariç diğerlerinin pazarlanması konusundaki işletme hakkı Akkaya'ya verilmiştir.

Esasen, satıcının faaliyetinin belirlenmiş bir bölge ile sınırlandırılması, satıcıya satışa ilişkin yükümlülükler getirilmesi gibi hükümler taşıdığı dikkate alındığında menfi tespit belgesi verilmesi mümkün olmayan bildirim konusu sözleşme, taraflarca talep edilmekle birlikte, taşıdığı feshi ihbara ilişkin hükümler nedeniyle 1998/3 sayılı Tebliğ kapsamında da değerlendirmeye tabi tutulmamıştır.

Şöyle ki, 1998/3 sayılı Tebliğ ile getirilen feshi ihbar süreleri motolu taşıt satış ve servis hizmetlerini veren satıcıyı yaptığı yatırımları dikkate alarak korumaya yöneliktir. Ancak, bildirim konusu sözleşmede, Tebliğ'in 6. maddesinde düzenlenen feshi ihbar sürelerine uyulmamakla birlikte, işletmeye ilişkin yatırımlar sağlayıcı Temsa tarafından yapıldığından, bu süreler satıcıyı zarara uğratmamaktadır.

Bu nedenle ilgili Tebliğ kapsamında değerlendirilmeyen bildirim konusu "İşletmecî Sözleşmesi", 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi hükmü gereğince "bireysel muafiyet" değerlendirmesine tabi tutulmuştur:

Sözleşmenin "İŞLETMECİNİN SERVİS HİZMETLERİ KONUSUNDAKİ YÜKÜMLÜLÜKLERİ" başlıklı 9. maddesinin (e) bendinde "İŞLETMECİ, motor yağı, şanzıman yağı, diferansiyel yağı, boya vb. sarf malzemeleri için TEMSA'nın belirleyeceği markaları kullanacaktır." ifadesi yer almaktadır.

Söz konusu madde ile "İşletmecî"ye kullanılacak sarf malzemelerinin markası konusunda sağlayıcı tarafından kısıtlama getirilmekte olup, bu hüküm sarf malzemeleri bakımından markalar arası rekabeti kısıtlayıcı bir sonuç doğurucu niteliktedir. 4054 sayılı Kanun'a aykırı olan ve Kanun'un 5. maddesinde düzenlenen muafiyet şartlarını da taşımayan bu hükmün, sözleşmeden çıkarılması veya eşdeğer kalitedeki sarf malzemelerinin kullanılabilmesine imkan tanınacak şekilde düzeltilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, sözleşmenin "GENEL YÜKÜMLÜLÜKLER" başlıklı 11. maddesinin, "Talimata Uyuma Zorunluluğu" alt başlıklı (j) fıkrasında; "İŞLETMECİ, TEMSA'nın menfaati ve itibarı ile ilgili TEMSA'nın belirleyeceği tüm esas ve kurallara uymayı, satış ve satış sonrası yükümlülüklerini yerine getirirken ise yine TEMSA'ca tanzim edilen çeşitli kural ve prosedürlere uymayı taahhüt eder. "Duyuru", "Kullanım kılavuzu" veya "Talimatname" gibi adlar altında ve bu sözleşmenin uygulanması amacıyla TEMSA'ca tanzim olunan tüm dokümanlar bu sözleşmenin bir parçası kabul edilecek ve taraflar için bağlayıcı olacaktır." hükmü getirilmektedir. Bu düzenlemelerle bağlantılı olarak, "SÖZLEŞMENİN AYRILMAZ PARÇALARI" başlıklı 33. maddesinde, "İş bu anlaşmanın ekleri ve TEMSA tarafından yayınlanacak

sirkülerler bu anlaşmanın ayrılmaz parçası niteliğinde olup anlaşma ile birlikte mütalaa edilirler” ifadesi yer almaktadır.

Söz konusu maddelerde belirtilen hükümler, rekabet hukuku açısından anlaşmanın geleceğine yönelik olarak belirsizlik doğurmaktadır. Bu nedenle, anılan hükümlerin sözleşmeden çıkarılması gerekmektedir.

Yukarıda yer verilen düzenlemelerin yapılması halinde 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca bildirim konusu "İşletmeci Sözleşmesi"ne bireysel muafiyet tanınması gerektiği kanaatine varılmıştır.

İ- SONUÇ

Yukarıda yer verilen tespit ve değerlendirmelerin doğrultusunda;

1) Temsa Termo Mekanik Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile Akkaya Otomotiv Pazarlama A.Ş. arasında akdedilen "İşletmeci Sözleşmesi"ne;

a) sözleşmenin; sağlayıcı konumundaki Temsa Termo Mekanik Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından, yetkili satıcının anlaşma konusu mallarla denk kalitedeki yedek parçaları kullanma serbestliğine sınır getiren 9. maddesinin (e) bendinin çıkarılması veya eşdeğer kalitedeki yedek parçaların kullanılabilmesine imkan tanınacak şekilde düzeltilmesi,

b) yetkili satıcıya getirilen ve Temsa Termo Mekanik Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin belirleyeceği tüm esas ve kurallar ile satış ve satış sonrası yükümlülüklerini yerine getirirken söz konusu teşebbüs tarafından düzenlenen kural ve prosedürlere uyma zorunluluğu içeren 11. maddenin (j) fıkrası ile 33. maddenin sözleşmeden çıkarılması,

koşuluyla ve anlaşmanın imza tarihi olan 4.8.2000 tarihinden itibaren 5 yıl süre ile, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 5. maddesi uyarınca bireysel muafiyet tanınmasına;

2) a) bu koşulların yerine getirilmesi için kararın tebliğinden itibaren ilgili taraflara 60 gün süre verilmesine ve bu süre içerisinde, öngörülen düzeltmeler yapıldığına dair belgelerin Kurum'a sunulmasına,

b) aksi takdirde 4054 sayılı Kanun'un 56. maddesi uyarınca sözleşmenin geçersiz olacağına, Kurul'ca öngörülen düzeltmeler yapılmadan uygulamaya devam edilmesi halinde haklarında soruşturma açılacağına ve Kanun'un 16. ve 17. maddeleri uyarınca işlem yapılacağına taraflara bildirilmesine;

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.